

Neštěstí na dole Pluto II

Identifikace osoby: Muž, který je narozen v prosinci 1949. Vystudoval vysokou školu právnického směru v Praze na Karlově univerzitě. Dnes pracující důchodce - podnikatel v oblasti: realitní činnost, zprostředkovatelská činnost a právní poradenství. V inkriminované době pracoval na Okresní správě SNB, oddělení vyšetřování VB v Mostě. V současné době bytem v Mostě - Souši.

Jak si zažil v době neštěstí na dole Pluto II v Louce u Litvínova tuto událost?

Nebyl jsem přímým účastníkem tragédie na dole Pluto II v Louce u Litvínova, ale na tento den si dobře pamatuji, protože jsem byl ve službě na Okresní správě SNB v Mostě jako aktivní vyšetřovatel tehdejší VB. Bylo 15⁵⁰ hodin dne 3. září 1981 a na operační středisko bylo oznámeno, že došlo k důlnímu neštěstí na dole Pluto II. Jako vedoucí pracovník oddělení vyšetřování jsem převzal zajišťování a vyšetřování této události.

Jak probíhalo zajišťování a následné vyšetřování?

Okamžitě po nahlášení došlo k ustanovení zvláštní skupiny pro vyšetřování události. Rovněž byl zajišťován hladký průběh převozu vyproštěných horníků z dolu Pluto II do okresní nemocnice v Mostě. Zejména byl zastaven veškerý provoz v dopravě a byl zajištěn nerušený odvoz horníků sanitními vozy do nemocnice. Na křižovatkách z Louky přes Litvínov až do Mostu zajišťovali příslušníci VB provoz vozidel. Rovněž byla s okamžitou platností uzavřena součinnost mezi Hlavní báňskou záchrannou službou, Sborem požární ochrany a VB. Bylo zachráněno 40 horníků s různými lehčími a středně těžkými zraněními. Dalším 65 horníků již nebylo pomoci a v dole přišli o život. Několik horníků dokonce nebylo vyproštěno vůbec. Kolem 30 horníků bylo vyproštěno mrtvých.

Jaké byly první dojmy, když si dorazil na místo neštěstí?

Do prostoru dolu Pluto II v Louce u Litvínova jsem dorazil asi 45 minut po výbuchu. Do dnešního dne nelze zapomenout na pocity, které jsem měl v blízkosti místa neštěstí. Byl jsem přímo před dolem a cítil jsem pocit beznaděje a stísněnosti, protože jsem viděl, jak probíhají záchranné práce, a bylo mi jasné, že došlo k obrovské tragédii, která vešla do dějin hornictví na severu Čech. Viděl jsem nezměrné úsilí záchranářů, policistů, požárníků a zdravotníků v tom směru, že každý chtěl na místě události, co nejvíce pomoci. Na místo se dostavili představitelé státu a to členové vlády. Byl přítomen ministr vnitra ČSSR Obzina, ministr hornictví a energetiky Ehrenberger a další čelní funkcionáři tehdejší vládní garnitury. Přišel jsem do styku během noci také s příbuznými horníků. Všem příbuzným byly uděleny potřebné informace o situaci, také jim bylo poskytnuto vše o zdravotním stavu horníků. Pokud bylo potřeba, pomáhalo se příbuzným i jiným způsobem, jako byl odvoz do nemocnice za zraněnými horníky. Je to pro všechny nezapomenutelný zážitek, protože se jednalo o beznadějnou situaci a nezbývalo než stále čekat na to, jaké budou ztráty na životech a kolik horníků bude zachráněno.

Jak probíhalo vyšetřování celé události?

Průběh a vyšetřování důlního neštěstí byl pro vyšetřovatele velmi náročný. Jedna skupina vyšetřovatelů vyslýchala svědky události, horníky a další osoby, které mohly cokoli sdělit k tragické události. Další část vyšetřovatelů prováděla identifikaci těl mrtvých horníků a věcí. Po likvidaci požárů v dole došlo k ohledání místa neštěstí. Byla provedena kompletní fotodokumentace, sepsány protokoly o ohledání věcí a zajištěny důkazy. Vyšetřování bylo pro příslušníky VB velmi náročné, protože museli projít kurzem báňské záchranné služby. Při sestupech do samotné šachty museli vydat ze sebe velké úsilí, protože v dole byl katastrofální stav po výbuchu. Práce vyšetřovatelů v podzemí trvala téměř 6 měsíců. Dalších 18 měsíců bylo prováděno vyšetřování policisty, odborníky z hornictví a znalci z odvětví a dalšími znalci z oboru soudního lékařství, zdravotnictví, geologie a dalších vědních oborů. Jednalo se o velmi náročnou práci, co se týká zajišťování důkazů a zjišťování příčin neštěstí.

Co bylo příčinou neštěstí a jaké byly závěry vyšetřování?

Bylo zjištěno, že došlo k výbuchu uhelného prachu se zahořením. Následkem výbuchu došlo k detonaci prachu, požáru. Podle zajištěných důkazů měl být včas provoz na dole přerušen a měla být provedena bezpečnostní opatření, aby nedošlo k výbuchu. Vyšetřováním bylo bezpečně dokázáno, že byly porušeny bezpečnostní předpisy a bylo dokonce později prokázáno, že do činnosti a rozhodování na dole zasahovali neodborně tehdejší vedoucí, političtí pracovníci KSČ. Tímto vším došlo k porušování předpisů týkajících se zvyšování těžby a nedodržování těžebních limitů. To bylo typické pro tehdejší centralizovanou ekonomiku.

Byl zjištěn viník a v případě že ano, byl obžalován a následně odsouzen?

Bylo obžalováno celkem 12 osob z porušení různých povinností. V průběhu vyšetřování a následně podané žaloby několik obviněných zemřelo. Po několika uplynulých letech bylo proti zbylým obžalovaným trestní stíhání zastaveno. Nikdo nebyl do dnešního dne odsouzen.

Shodoval se závěr vašeho šetření s uveřejněnými událostmi?

V zásadě lze konstatovat, že v tehdejší době nebylo možné zveřejnit všechny okolnosti, které byly zjištěny. Bylo v zájmu tehdejšího politického režimu nezveřejnit skutečnou pravdu. Zejména se neměla veřejnost dozvědět o tom, že svůj podíl na neštěstí má i podtext politický. Byla snaha, aby byl ovlivněn průběh vyšetřování. Z tohoto důvodu se také celé objasňování a vyšetřování neúměrně protáhlo a následně došlo k tomu, že nebyl nikdo po zásluze odsouzen.

Jaký je tvůj názor na celou událost z roku 1981?

Je nutno konstatovat, že k takovýmto událostem by mělo docházet jen ve výjimečných případech. V každém případě by se dalo předejít těmto událostem za předpokladu, že budou přísně dodržovány bezpečnostní a provozní předpisy v dolech. V žádném případě by neměli rozhodovat o provozu v dolech laici a politici, jako tomu bylo v

události před třiceti lety na dole Pluto II.